

BAU Finansal Arařtırma ve Uygulama Merkezi
Türkiye Büyüme Öncü Göstergeleri

18.02.2025

İçerikler

2025 Başlarken Öncü Göstergeler.....	2
Kapasite Kullanım Oranı:	3
Ticari Kredi Faizleri:	3
Sanayi Üretim Endeksi:	4
İhracat ve İthalat:	5
Elektrik Tüketimi:	5
İmalat PMI:	6
Güven Endeksleri:	6

2025 Başlarken Öncü Göstergeler

Bu alışmamızda, Türkiye’de ekonomik aktivitenin gidişatı hakkında fikir sahibi olmamızı sağlayan belli başlı öncü göstergelerin seyri hakkında bilgi vermeyi amaçladık. Çalışmamızda ele alınan öncü göstergeler sırasıyla; Kapasite Kullanım Oranı (KKO), Ticari Kredi Faizleri, Sanayi Üretim Endeksi, İhracat ve İthalat, Elektrik Tüketimi, İmalat PMI, ve son olarak Güven Endeksleri ve alt kalemleridir.

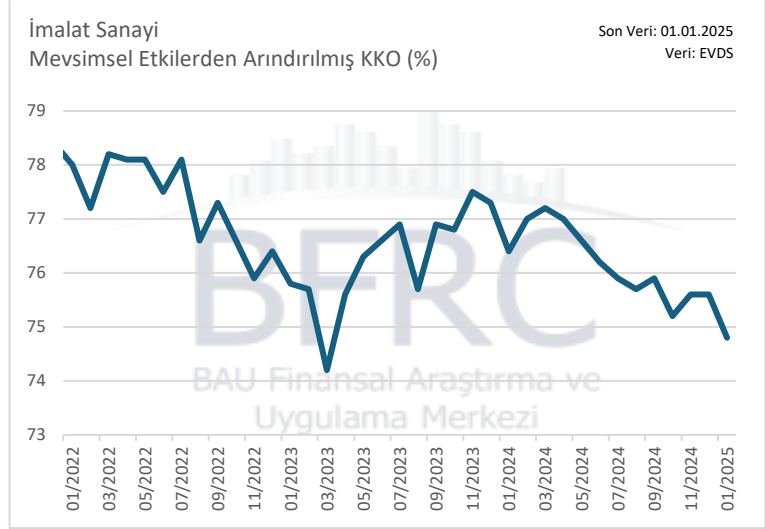
Keyifle okumanızı umar, iyi günler dileriz.

Hazırlayan

Mert Orday, Ekonomi ve Finans 2. Sınıf

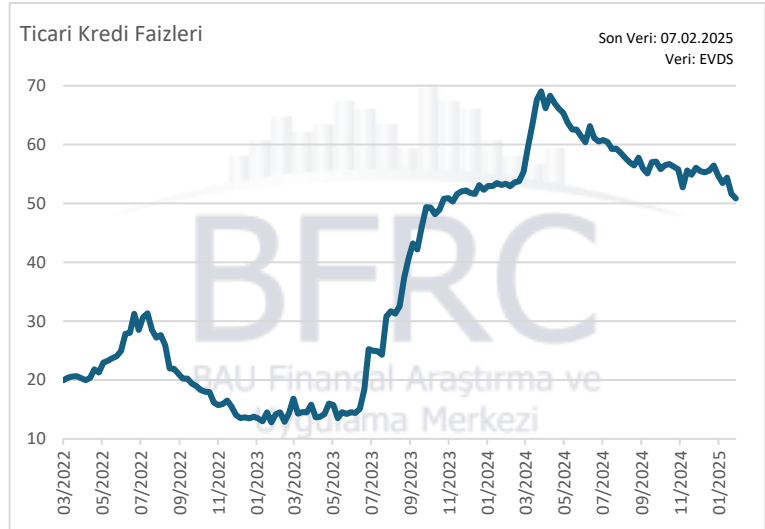
Kapasite Kullanım Oranı:

Geçtiğimiz Ocak ayı için kapasite kullanım oranı %74,8 olarak açıklandı. İlk bakışta, 2022 seviyesi olan %78,0 ile karşılaştırıldığında gerilemiş gibi görünse de bu durum direk olumsuz bir tablo çizmek zorunda değil. Türkiye’de KKO’nun son on yıldır 70-83 bandında hareket ettiğini düşünürsek, şu an içinde olduğumuz düşüş döneminin mevcut politikalar sebebiyle oluştuğunu görebiliriz. Ayrıca, oranın azalmış olması her zaman bir durgunluk teşkil etmeyebilir, bu yüzden KKO yorumlanırken güncel yatırımları, dolayısıyla kapasite artışını da göz önünde bulundurmak gerekir.

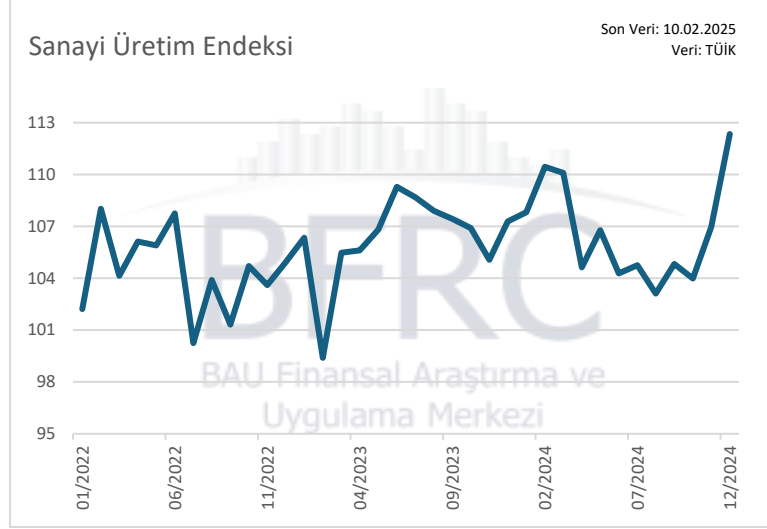
Ticari Kredi Faizleri:

Yaklaşık olarak 2024 Nisan ayından beri düşmeye devam eden ticari faiz kredileri, 2025 yılında da trendini koruyor. 2024 Nisan ayında %66 ile zirvesini gören kredi faizleri 2025 yılı başında %56,4'e düşmüştü. 7 Şubat'ta açıklanan son veriye göre ise faiz oranı %50,8. Ticari kredilerde borçlanma maliyetlerinin gerilemesi finansal koşulların daha az sıkılaştırıcı hale geldiğini ima ediyor.

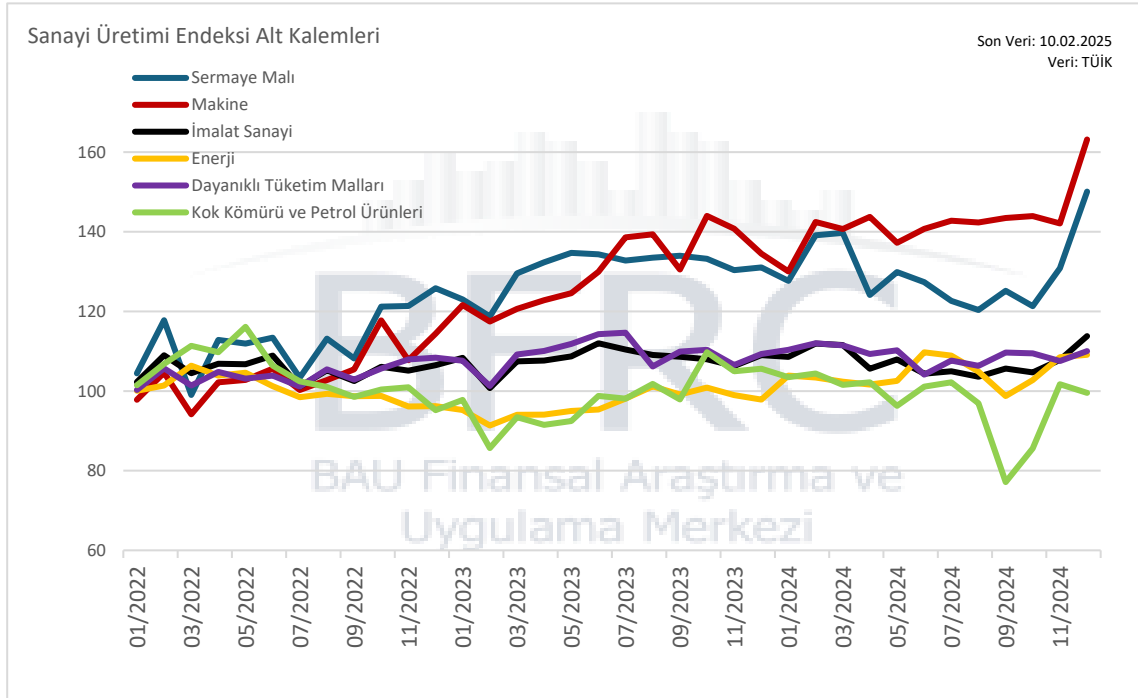

Sanayi Üretim Endeksi:

Mevsimsellikten arındırılmış sanayi üretim endeksi, **Aralık ayında %5 artışla 112,3 seviyesine yükseldi.** Bu artış son 21 ayın en yüksek yüzdesel artışı olarak dikkat çekiyor. Ancak aşağıda da göreceğimiz gibi bu iyileşmenin alt kalemler bazında genele yayılmıyor olması sanayi üretimindeki artışın devam etmeyebileceğini düşündürüyor.

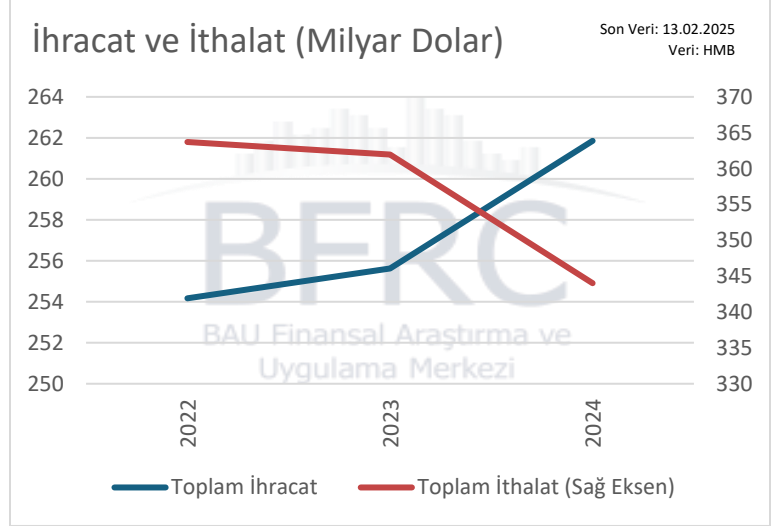

Sanayi Üretim Endeksinin alt gruplarına baktığımızda farklılaşmalar görüyoruz. **Sermaye malı üretiminde aylık %14,7 artış** varken makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımında da %14,8'lik bir artış mevcut. İmalat sanayi %5,6'lık bir artışla devam ederken enerji sektöründe ise her ne kadar önceki iki aya kıyasla yüzdesel olarak daha sınırlı bir artış göstermesine rağmen %0,5 ile yukarı yönlü hareketine devam ediyor. **Dayanıklı tüketim malları %2,3'lik bir artışla pozitif bölgeye yeniden geçerken** kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında önceki ayın %18,8 artışından sonra bu ay %2,1'lik bir düşüş gözlemleniyor.

İhracat ve İthalat:

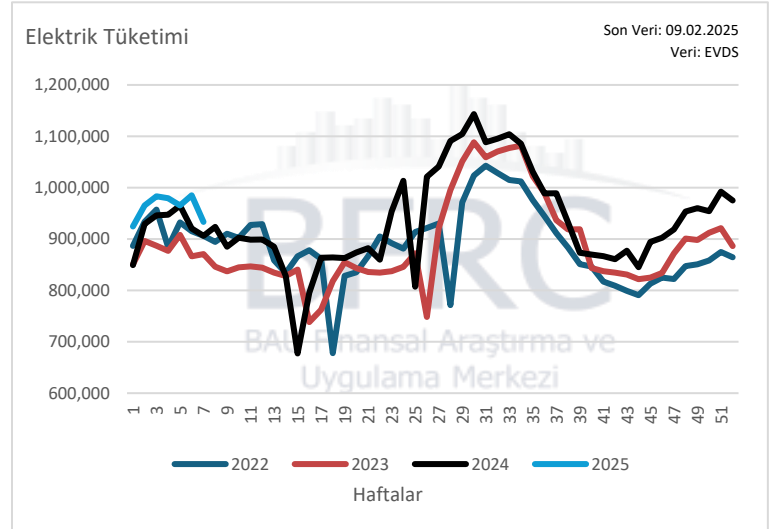
Son üç yıldır dış ticaret dengesinde düzelme devam ediyor. 2022 yılında 254 milyar dolar olan ihracat 2024'te 262 milyar dolara sınırlı bir artış gösterdi; ithalat ise 2022'de 364 milyar dolarken 2024'te 344 milyar dolara geriledi. Böylece **dış ticaret açığındaki gerileme cari dangedeki düzelmeye ve ekonomik büyümeye katkı verdi.**

Elektrik Tüketimi:

Yıl bazında elektrik tüketimini karşılaştırdığımızda karantina sonrasındaki normalleşme döneminde her yıl bir önceki yıla göre daha fazla elektrik tüketimi gerçekleşmiştir. Elektrik tüketimi 2025 yılı başında da geçmiş yıllara göre artmaya devam etmiştir.

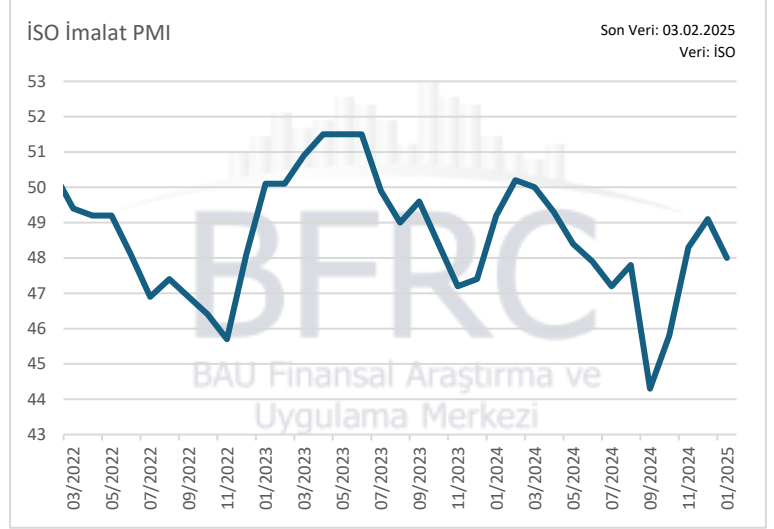
Bunun sebepleri arasında elektrikli otomobillerin her yıl daha da yaygınlaşması da etkili olabilir. 2022 yılında 7733, 2023 yılında 72179, 2024 yılında ise 105315 elektrikli otomobil satışı gerçekleşmiştir.

Not: Veri setindeki sert düşüşler dini bayramlardan kaynaklanmaktadır.

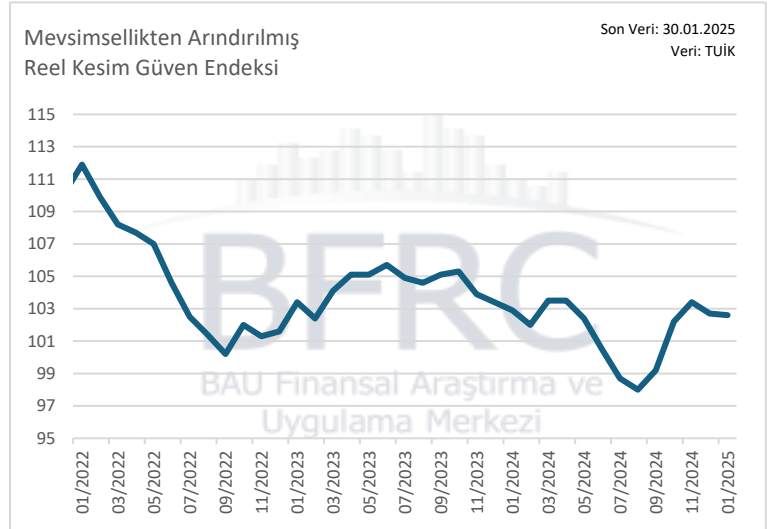
İmalat PMI:

İSO İmalat PMI, Aralık ayında 49,1 seviyesine yükselirken **Ocak ayı itibarıyla yeniden gerileyerek 48 seviyesine** geldi. Artarda onuncu kez 50,0 eşik değerinin altında kalan PMI sanayi üretiminde daralmanın devam ettiğini gösteriyor. Talebin yavaşlaması girdi stoklarında azalmaya sebep oldu. Teslimat süreleri önceki dört ayın en düşük oranında gerçekleşerek iyileşme sinyali verdi. Nihai ürün enflasyonunun ise hızlanarak son dört ayın en yüksek seviyesine ulaşmış olmasına dikkat çekmek gerek.

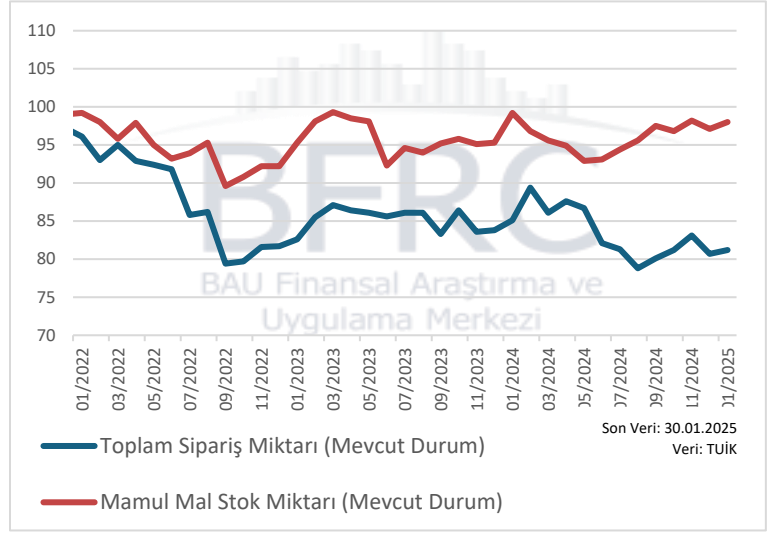
Güven Endeksleri:

Kovid-19 sonrasındaki dönemde 110'un üstünde başlayıp Ağustos 2024'te 100'ün altına kadar düşen Reel Kesim Güven Endeksi, Ekim ayı itibarıyla yeniden 100 seviyesinin üstüne çıktı ve o dönemden beri 102-103 bandında hareket etmekte. Ocak ayı için endeksin seviyesi 102,6 olarak açıklandı.

Reel Kesim Güven Endeksi alt kalemlerine baktığımızda ise son yıllarda mamul mal stok miktarının dalgalanmalarla birlikte seviyesini koruduğunu görürken toplam sipariş miktarının azalmaya başladığına tanık oluyoruz.

2022 Ocak ayında toplam sipariş miktarı 96,1 iken mamul mal stok miktarı 99,2 olarak ölçülmüş. 2025 Ocak ayı verilerinde ise bu miktarlar az önceki sıralarıyla 81,2 ve 98.

Tüketici Güven Endeksi ise daha ilginç bir tabloya işaret ediyor. Elimizdeki veriye göre 2022 yılının başında 73,2 seviyesinde olan endeks, aynı yılın Haziran ayında 63,4 seviyesine gerileyerek grafikteki en düşük seviyesine gelmiş, sonrasında ise büyük bir dalgalanmayla 2023 Mayıs ayına kadar yükselerek 91,1 seviyesine yükselmiş. Bu dönemdeki yüksek dalgalanmayı 2023 Mayıs seçimleriyle ilişkilendirebiliriz. Zira seçim ayı sonrasında endeks yeniden eski seviyesine düşmüştü. Daha yakın dönemlere bakacak olursak 2024 yılının ortalarındaki gerilemesi haricinde 79-81 aralığında dalgalanan bir endeks görüyoruz. Son veri olan Ocak ayında endeks seviyesi 81.

